

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/75/2017
Identifikačné číslo spisu:	3714207302
Dátum vydania rozhodnutia:	18.12.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Soňa Mesiarkinová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:3714207302.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Mesiarkinovej a členov senátu JUDr. Heleny Haukvitzovej a JUDr. Danice Kočíčkovej, v spore žalobkyne H. G., bývajúcej v L., zastúpenej JUDr. Annou Kubovičovou, advokátkou so sídlom v Považskej Bystrici, Tatranská 300/8, proti žalovanej P. U., bývajúcej v L., zastúpenej JUDr. Dušanom Divkom, advokátom, so sídlom v Považskej Bystrici, Šoltésovej 346/1, o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, vedenom na Okresnom súde Považská Bystrica pod sp.zn. 6C/145/2014, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 26. januára 2017 sp.zn. 19Co/9/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobkyňa má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Považská Bystrica (ďalej „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 16. júla 2015 zrušil podielové spoluvlastníctvo žalobkyne a žalovanej k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. XX k.ú. L., a to k rodinnému domu číslo 1101, postavenému na parcele XXXX/X k.ú. L. a k parcelám KNC XXXX/X "zastavané plochy a nádvoria" o výmere 186 m² a 2543/9" záhrady" o výmere 226 m² tak, že nehnuteľnosti prikázal do výlučného vlastníctva žalobkyne. Žalobkyni uložil povinnosť vyplatiť žalovanej jej spoluvlastnícky podiel vo výške 38 950 € do 60 dní od právoplatnosti rozsudku. Žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni náhradu trov konania a právneho zastúpenia do rúk právnej zástupkyne žalobkyne v sume 3 656,47 € a na účet súdu prvej inštancie súdny poplatok v sume 2 337 €, do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ustanovením § 142 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Rozhodol na základe výsledkov vykonaného dokazovania, z ktorého mal za preukázané, že žalobkyňa a žalovaná sú sestry, sú podielovými spoluvlastníkmi, každá v 1/2 predmetných nehnuteľností. Žalobkyňa býva v danom dome so svojím manželom a dvoma synmi, v dôsledku čoho zabezpečuje starostlivosť o dom zahrňujúc opravy na dome, ako aj poplatky spojené s bývaním. Podľa znaleckého posudku Ing. Miroslava Čičkána nie je reálna deľba nehnuteľností dobre možná preto, lebo pokiaľ by k reálnej deľbe došlo, bola by táto spojená s veľkými finančnými nákladmi a vytvorením dvoch samostatných bytových jednotiek by vznikli bytové jednotky, ktoré sú malé. Súd

poukázal i na to, že vzťahy medzi žalobkyňou a žalovanou sú také, že by nebolo dobré, aby bývali v jednom rodinnom dome. Všeobecná hodnota nehnuteľnosti bola znalcom určená na sumu 77 900 €. Súd prvej inštancie mal aj z výpovede znalca Ing. arch. I. P. ozrejmene, že pri investícii 25 000 € a viac by bolo možné reálne dom rozdeliť tak, že by vznikli dve samostatné jednotky. Vzhľadom na to dospel súd prvej inštancie k tomu, že v danom spore nie je možné vyporiadať podielové spoluvlastníctvo strán sporu tak, že nehnuteľnosť reálne rozdelí. Dôvodil, že po vybudovaní samostatnej bytovej jednotky by dochádzalo naďalej k nedorozumeniam medzi stranami sporu, a teda aj z tohto dôvodu súd prvej inštancie pri zrušení podielového spoluvlastníctva prikázal všetky nehnuteľnosti do výlučného vlastníctva žalobkyne s tým, že žalobkyňa podiel žalovanej vyplatí v lehote 60 dní.

2. Krajský súd v Trenčíne rozsudkom z 26. januára 2017 sp.zn. 19 Co/9/2014 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil (§ 387 ods. 1, 2 CSP) a žalobkyni priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%. Uviedol, že z vykonaného znaleckého dokazovania znalcom z odboru stavebníctva Ing. Miroslava Čičkána je nepochybné, že v rámci znaleckého dokazovania znalec dospel k záveru, že rozdelenie rodinného domu na dve samostatné bytové jednotky po vertikálnej rovine neprichádza do úvahy z dôvodu, že rodinný dom je trojpodlažný a rozdeliť rodinný dom na ľavú a pravú stranu z dôvodu schodiska nie je možné, nakoľko na jednu stranu by nebol prístup a polovice rodinného domu by neboli prevádzkyschopné ako samostatné bytové jednotky a nebol by zachovaný ani pomer 1/2:1/2. Rozdelenie rodinného domu na dve samostatné bytové jednotky v horizontálnej rovine považoval znalec tiež za veľmi sťažené z dôvodu umiestnenia spoločného schodiska, ktoré je vedené z predsiene prízemie do 1. PP a na NP a tým skoro znemožnené samostatné uzamykateľnosti bytových jednotiek a hlavne samostatné meranie odboru energií, ktoré je spoločné pre celý rodinný dom (voda, plyn, elektrika). K predloženému návrhu žalovanej vo veci riešenia rodinného domu rozdelením na dve samostatné bytové jednotky uviedol, že daný návrh čiastočne rieši nárok žalovanej, avšak so značnými stavebnými úpravami a zmenou charakteru jednotlivých miestností a hlavne možnosti samostatného odberu a merania energií. Znalec konštatoval, že na základe daného, rozdelenie rodinného domu na dve samostatné polovice, je možné za predpokladu, že ostatné miestnosti by boli užívané spoločne (kotolňa, práčovňa, sklady) tak, aby spĺňali účel, na ktoré boli určené. Podľa neho náklady na vybudovanie samostatnej bytovej jednotky výstavbou vonkajšieho schodišťa, vybudovaním samostatných meracích zariadení pre média, samostatného vykurovania pre vrchný byt by, podľa jeho názoru, odhadom predstavovali polovicu hodnoty rodinného domu. Z výsluchu svedka Ing. arch. I. P. vyplynul síce fakt možného vytvorenia dvoch samostatných bytových jednotiek, avšak nie veľmi komfortných, vzhľadom na obmedzenosť plochy, ako aj s prihliadnutím na ľudský faktor ohľadne vydania stavebného povolenia a potreby súhlasu žalobkyne s prestavbou a vzájomnej spolupráce strán sporu, bez ktorej nie je možné vykonanie prestavby. Odvolací súd mal z obsahu spisu dané, že horizontálne rozdelenie domovej nehnuteľnosti - rodinného domu v danom prípade je možné za podmienky uskutočnenia stavebných prác nie malých finančných nákladov. Uviedol, že v súlade s konštantnou judikatúrou je potrebné považovať, pokiaľ je rozdelenie nehnuteľnosti síce technicky možné, ale nie je uskutočniteľné bez nákladných stavebných úprav, vec z hľadiska vyporiadania podielového spoluvlastníctva za reálne nedeliteľnú. Odvolací súd s prihliadnutím k tomu dospel k rovnakému názoru ako súd prvej inštancie, že reálna delba nehnuteľnosti nie je v danom prípade možná. Vertikálne rozdelenie neprichádza do úvahy a zo stavebného hľadiska je prípustné rozdelenie nehnuteľnosti len v horizontálnej rovine, ktoré je spojené s nákladmi na vykonanie stavebných úprav, na ktorých žalobkyňa neprejavila záujem podieľať sa a žalovaná nepreukázala svoju finančnú pripravenosť na týchto stavebných úpravách sa podieľať. Nakoľko v danom spore rozdelenie nehnuteľnosti (rodinného domu a pozemkov) nebolo možné relevantným spôsobom vyporiadania podielového spoluvlastníctva súdom bolo prikázanie veci za primeranú náhradu jednému zo spoluvlastníkov, a to žalobkyni, nakoľko v danej nehnuteľnosti býva od r. 1976, zabezpečuje starostlivosť o dom a znáša všetky náklady ohľadne opráv. Vo veci námietky žalovanej týkajúcej sa porušenia ust. § 120 ods. 4 O.s.p. odvolací súd poukázal na uznesenie súdu prvej inštancie zo dňa 4. augusta 2014, č.k. 6C/145/2014-25, v rámci ktorého sa nachádzalo aj dané poučenie o dôkaznej povinnosti v zmysle daného ustanovenia O.s.p.

3. Žalovaná (ďalej len „dovolateľka“) podala 11. mája 2017 dovolanie, ktorým napadla potvrdzujúci výrok rozsudku odvolacieho súdu vo veci samej s tým, že dovolanie je prípustné podľa ustanovení § 420

písm. f/ a § 421 ods. 1 písm. a/ Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Porušenie práva na spravodlivý proces videla v nepreskúmateľnosti napadnutého rozhodnutia, ako aj v nesprávnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie ohľadne nepoužitia prvej vety § 142 ods.1 Občianskeho zákonníka, keď súd a pre toto použitie nevykonával dokazovanie dostatočne a tiež ohľadne nevykonania poučenia v zmysle § 120 ods. 4 O.s.p. Uviedla, že súhlasila s návrhom na zrušenie podielového spoluvlastníctva, pričom chcela vykonať len reálne rozdelenie spoluvlastníctva k rodinnému domu s prihliadnutím na spoluvlastnícke podiely v 1/2. Namietla odbornosť znalca Ing. Čičkána, z ktorého posudku súd prvej inštancie pri rozhodovaní vychádzal, nakoľko podľa nej nie je znalcom z odvetvia pozemné stavby, v dôsledku čoho mal posudok odmietnuť. Tiež, že v predmetnom posudku iba jednou vetou uviedol, že uvedený dom je nedeliteľný, pričom na pojednávaní uviedol, že reálna deľba by bola možná, ale túto neodporučuje, lebo by vznikli dva malé byty a že rozdelenie pozemku je nereálne. Žalovaná vytkla vo veci znalca nepoužitie smernice Rady 89/106 EHS, ktorá stanovuje šesť základných požiadaviek pre vlastnosti výrobkov pre stavby, pre návrh stavby a jej uskutočnenie v spojení s vyhláškou č. 453/2002 Z.z. s tým, že znalecký posudok nebol preskúmaný súdmi nižších stupňov v intencii platného práva, nakoľko podľa nej bol vypracovaný v rozpore s § 16 ods. 3 a § 12 ods. 2 písm. b/ zákona č. 382/2004 Z.z. o znalcoch a inštrukciou MS SR zo dňa 25. marca 2009 č. 23635/2009-51 o organizácii a riadení znaleckej, tlmočnickej a prekladateľskej činnosti. Ďalej namietla, že odvolací súd nevzal do úvahy technickú správu svedka Ing. arch. I. P. a jeho odborné stanovisko o možnosti reálnej deľby. Vo veci tvrdenia odvolacieho súdu, že "aj keď je rozdelenie nehnuteľnosti technicky možné, ale nie je uskutočniteľné bez nákladných stavebných úprav za reálne nedeliteľnú v spojení s tým, že nepreukázala finančnú pripravenosť znášať dané náklady", mala za to, že daný dôkaz nebol od nej požadovaný, nakoľko v opačnom prípade by predmetné preukázala. V súvislosti s tým namietala arbitrážnosť napadnutého rozhodnutia a nevykonanie žiadneho dôkazu zo strany odvolacieho súdu v danej veci. Okrem iného v rámci dovolania poukázala na nízke ohodnotenie predmetnej nehnuteľnosti znalcom Ing. Čičkánom na sumu 77 900 €, zatiaľ čo cena nehnuteľností v blízkom okolí sa pohybuje v rozpätí od 120 000 € do 130 000 €; nesprávne stanovenú výšku nájomného Ing. Čičkánom v rámci konania č.k. 6C/257/2014 na Okresnom súde v Považskej Bystrici. Na záver poukázala na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 2Cdo/234/2008 zo dňa 31. marca 2009, v rámci ktorého sa súd sústredil na vyriešenie reálnej deľby s tým, že vytkol, že odvolací súd vychádzal zo znaleckého posudku znalca nedisponujúceho potrebnou odbornosťou.

4. Žalobkyňa sa k podanému vyjadreniu vyjadrila a uviedla, že sa stotožňuje s napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu a navrhla nedôvodné dovolanie žalovanej zamietnuť. Mala za to, že žiadnym spôsobom neboli žalovanej odňaté jej procesné práva a odvolací súd dostatočným spôsobom zdôvodnil skutočnosť, že sporná nehnuteľnosť nie je s ohľadom na objektívne skutočnosti a rovnako aj subjektívne skutočnosti reálne deliteľná.

5. K vyjadreniu žalobkyne sa vyjadrila žalovaná prostredníctvom svojho právneho zástupcu a opätovne poukázala na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 2Cdo/234/2008 zo dňa 31. marca 2009 s tým, že dovolací dôvod v zmysle § 432 ods. 2 CSP spočíva v nesprávnosti vykonania znaleckého dôkazu k reálnej deľbe znalcom pre oceňovanie nehnuteľností a nie znalcom z odboru stavebníctvo, odvetvie pozemné stavby, čo je v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 2Cdo/234/2008 a čl. 2 ods. 2 CSP.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

7. V danom prípade bolo dovolanie podané po 1. júli 2016, kedy nadobudol účinnosť nový civilný procesný kódex. Aj za účinnosti CSP treba dovolanie považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie aj podľa novej právnej úpravy nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by

bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu [viď napríklad rozhodnutia sp.zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012 (poznámka dovolacieho súdu: pokiaľ sa v ďalšom texte odkazuje v zátvorke na „Cdo“, ide o odkaz na rozhodnutie najvyššieho súdu príslušnej spisovej značky)].

8. Už v rozhodnutiach vydaných do 30. júna 2016 najvyšší súd opakovane vyjadril záver aktuálny aj v súčasnosti, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 357/2015, 4 Cdo 1176/2015, 5 Cdo 255/2014, 8 Cdo 400/2015). Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

9. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých sa môže táto výnimka uplatniť, nemožno v žiadnom prípade interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (3 Cdo 319/2013, 1 Cdo 348/2013, 3 Cdo 357/2016, 3 ECdo 154/2013, 3 Cdo 208/2014). Narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím) musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti - to platí o všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch.

10. Naďalej je tiež plne opodstatnené konštatovanie, že ak by najvyšší súd bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane [porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp.zn. II. ÚS 172/03].

11. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a 421 CSP.

12. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

13. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

14. Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 1 CSP).

15. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho

posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

16. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolať vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolať vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

17. Žalovaná prípustnosť podaného dovolania vyvodzuje z § 420 písm. f/ CSP a zároveň z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

18. Z ustanovení CSP, ktoré sa vzťahujú na dovolacie konanie, nevyplýva jednoznačne, či prichádza do úvahy súbežné uplatnenie prípustnosti dovolania v zmysle § 420 CSP, ako aj v zmysle § 421 CSP.

19. Otázka možnosti súbežného uplatnenia dôvodov prípustnosti dovolania v zmysle týchto ustanovení CSP bola riešená veľkým senátom občianskoprávného kolégia najvyššieho súdu, ktorý v uznesení z 19. apríla 2017 sp. zn. 1 VCdo 2/2017 konštatoval, že: a/ kumulácia dôvodov prípustnosti dovolania v zmysle § 420 a § 421 CSP je neprípustná, b/ ak sú v dovolaní súbežne uplatnené dôvody prípustnosti podľa oboch uvedených ustanovení, dovolací súd sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí len na posúdenie prípustnosti dovolania z hľadiska § 420 CSP, c/ ak sú v dovolaní uplatnené viaceré vady zmätočnosti uvedené v § 420 písm. a/ až f/ CSP, dovolací súd sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí výlučne na skúmanie prípustnosti dovolania z hľadiska existencie tej vady zmätočnosti, ktorá je v tomto ustanovení uvedená na prednejšom mieste.

20. Uvedeným rozhodnutím veľkého senátu, ktoré je dostupné aj na internetovej stránke najvyššieho súdu (www.nsud.sk), sú senáty najvyššieho súdu viazané (§ 48 ods. 3 veta prvá CSP).

21. Trojčlenný senát 5 C najvyššieho súdu, riadiac sa právnymi závermi vyjadrenými v označenom rozhodnutí veľkého senátu, skúmal prípustnosť dovolania žalobcu len podľa ustanovenia § 420 písm. f/ CSP (nezaoberal sa teda prípustnosťou jeho dovolania z hľadiska § 421 ods. 1 písm. a/ CSP).

22. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

23. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia ústavného súdu sp.zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

24. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu

posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

25. Pokiaľ „postupom súdu“ nie je rozhodnutie súdu - finálny (meritórny) produkt prejednávania veci v civilnom sporovom konaní, potom už „postupom súdu“ vôbec nemôže byť ani časť rozhodnutia - jeho odôvodnenie (obsah, spôsob, kvalita, výstižnosť, presvedčivosť a úplnosť odôvodnenia), úlohou ktorej je vysvetliť dôvody, so zreteľom na ktoré súd rozhodol (1 ECdo 10/2014, 3 Cdo 146/2013).

26. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu treba pojem „procesný postup“ súdu vykladať takto aj za právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016.

27. Podľa názoru žalovanej k vade v zmysle § 420 písm. f/ CSP došlo z dôvodu nesprávnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie ohľadne nepoužitia prvej vety § 142 ods. 1 Občianskeho zákonníka, nedostatočným vykonaním dôkazov, nevykonania poučenia podľa § 120 ods. 4 O.s.p. ako aj v nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu vo vzťahu k odbornosti znalca a nevyhodnotenia znaleckého posudku v intenciách platného práva.

28. Ohľadne namietanej poučovacej povinnosti v zmysle §120 ods. 4 O.s.p. dovolací súd uvádza nasledovné, že ustanovenie § 120 ods. 4 O.s.p. nemožno na danú vec aplikovať, preto dovolateľkou namietané nesplnenie riadnej poučovacej povinnosti podľa uvedeného zákonného ustanovenia nie je odňatím možnosti dovolateľke konať pred súdom. Dovolací súd podotýka, že samotné nepoučenie účastníka konania podľa § 120 ods. 4 O.s.p. neznamená odňatie možnosti účastníkovi konať pred súdom. Samotná okolnosť nepoučenia účastníka podľa uvedeného zákonného ustanovenia sa prejaví len v tom smere, že takto nepoučený účastník za predchádzajúcej právnej úpravy (rozhodnutie súdu prvej inštancie z dňa 16. júla 2015) mal možnosť uplatniť odvolací dôvod podľa § 205 písm. e/ O.s.p. založené na skutočnostiach alebo iných dôkazoch, ktoré doteraz neboli uplatnené (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 1 Cdo 8/2012). Pre úplnosť dovolací súd uvádza, že súd prvej inštancie poučil stranu konania v zmysle ustanovení § 120 ods. 4 O.s.p., a to v uznesení súdu prvej inštancie zo dňa 4. augusta 2014, č.k. 6C/145/2014-25, ktorého súčasťou bolo práve aj žalovanou namietané poučenie o dôkaznej povinnosti, pričom uvedené zreteľne vyplýva z odôvodnenia odvolacieho súdu.

29. Ohľadne skutkovej nesprávnosti odvolací súd poukazuje na vyššie uvedený výklad pojmu „procesný postup“, ktorý dopĺňa tým, že sa jedná predovšetkým napr. o právo na doplnenie alebo opravu nesprávneho, neúplného alebo nezrozumiteľného podania, právo zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy, vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom, vykonávať svoje práva a povinnosti prostredníctvom zvoleného zástupcu, právo na presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia a pod. Žalovanou namietaný dovolací dôvod v danom prípade dovolací súd považuje za irelevantný v dôsledku čoho dospel k záveru, že postupom súdov v preskúmvanej veci nebolo porušené právo na spravodlivý proces. Napadnutá rozhodovacia činnosť je podstatou súdnictva a nemožno ju vyhodnotiť ako porušenie práva na spravodlivý proces. Súd pri rozhodovaní vychádza zo zisteného skutkového stavu a na zákale neho dospeje k rozhodnutiu, ktoré je v prospech, či neprospech jednej strany v konaní a teda je zrejmé, že druhá strana konania sa nestotožňuje s odôvodnením predmetného rozhodnutia.

30. Žalovanou uvádzaná námietka ohľadne nedostatočne odôvodneného rozhodnutia odvolacieho súdu, dovolací súd považuje za neodôvodnenú. V právnej úprave CSP konkrétne v § 387 ods. 1 a ods. 2 citovanej právnej úpravy je výslovne uvedené, že pokiaľ sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne podľa potreby doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody, pričom sa musí zaoberať aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní či s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní. Nakoľko v danom prípade sa jedná o prípad potvrdenia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolacím súdom bolo postačujúce, aby sa odvolací súd obmedzil na skonštatovanie, že sa stotožňuje s rozhodnutím súdu prvej inštancie v zmysle § 387 ods. 1 a ods. 2 CSP, pričom dovolací súd potvrdzuje splnenie podmienok uvedených v predmetnom ustanovení. Okrem iného uviedol na zdôraznenie správnosti aj ďalšie dôvody a odôvodnenie (viď str. 6 rozhodnutia „na zdôraznenie správnosti dôvodov rozsudku súdu prvej inštancie odvolací súd

dodáva nasledovné.....“).

31. Ohľadne nepreskúmateľnosti dovolací súd uvádza, že v danej veci už dávnejšia judikatúra najvyššieho súdu (R111/1998) zastávala názor, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia nezakladá zmätočnosť a prípustnosť dovolania; nepreskúmateľnosť bola považovaná len za vlastnosť (vyjadrujúcu stupeň kvality) rozhodnutia súdu, v ktorej sa navonok prejavila tzv. iná vada konania majúca za následok nesprávne rozhodnutie veci (viď § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.). S tým názorom sa stotožnil aj ústavný súd (pozri rozhodnutia sp.zn. I. ÚS 364/2015, II. ÚS 184/2015, III. ÚS 288/2015 a I. ÚS 547/2016).

32. Na zásade, podľa ktorej nepreskúmateľnosť zakladá (len) „inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.“, zotrvalo aj zjednocujúce stanovisko R 2/2016, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska nedotkli, preto ho treba považovať aj naďalej za aktuálne.

33. V danom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003). V odôvodnení napadnutého rozsudku odvolací súd citoval ustanovenia, ktoré aplikoval a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Jasne a dostatočne sa venoval v odôvodnení problematike možnej reálnej delby predmetnej nehnuteľnosti, avšak po zvážení predložených dôkazných prostriedkov (znalecký posudok Ing. Čičkána, technická správa a výsluch Ing. arch. I. P.) a po zvážení rodinných vzťahov medzi žalobkyňou a žalovanou dospel k rovnakému názoru ako súd prvej inštancie ohľadne nemožnosti reálnej delby. Mal za to, že vertikálne rozdelenie rodinného domu neprichádza do úvahy a zo stavebného hľadiska je prípustné rozdelenie nehnuteľnosti len v horizontálnej rovine, ktoré je spojené so zvýšenými finančnými nákladmi, na vykonanie ktorých žalobkyňa neprejavila záujem sa podieľať, pričom žalovaná síce prejavila, avšak nepreukázala svoju finančnú pripravenosť ich uhradiť. Dané zdôvodnil poukazom na žalovanej žiadosti o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov z odvolania argumentujúc svojou nepriaznivou sociálnou a finančnou situáciou (dôchodkyňa, ktorá spolu s manželom spláca tri úvery). Čo sa týka námietky znalca a nepreskúmateľnosti jeho znaleckého posudku, dovolací súd má za to, že predmetným znaleckým posudkom boli zodpovedané otázky a požiadavky súdu, za ktorým účelom bol daný znalec ustanovený. Dovolací súd podotýka, že znalecký dôkaz podlieha sudcovskému hodnoteniu, pričom pri hodnotení znaleckého dôkazu nemôže súd hodnotiť jeho obsah. Iné dôkazné prostriedky súd hodnotí priamo, bezprostredne, avšak znalecký posudok môže sudca hodnotiť len nepriamo. Ak má súd nejaké pochybnosti, musí ich odstrániť tým, že znalcovi uloží, aby vec riadne vysvetlil, alebo ustanoví nového znalca. Z obsahu spisu vyplýva, že osoba znalca nebola namietaná žalovanou (právoplatné rozhodnutie sp.zn. 6C/145/2014-52 zo dňa 17. októbra 2014). Ako už bolo vyššie uvedené, súd prvej inštancie vykonal výsluch aj Ing. arch. I. P. v danej veci. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľky.

34. K dovolaciemu dôvodu ohľadne nepoužitia prvej vety § 142 ods. 1 Občianskeho zákonníka súdom prvej inštancie, dovolací súd po preskúmaní dospel k záveru, že dané ustanovenie bolo aplikované jednak súdom prvej inštancie ako aj odvolacím súdom vo svojich rozhodnutiach, pričom dovolateľka nešpecifikovala v čom vidí nesprávnosť daných rozhodnutí. Len stroho poukázala na danú nesprávnosť bez bližšej konkretizácie.

35. K námietke nízkeho ohodnotenia predmetnej nehnuteľnosti znalcom Ing. Čičkánom a s tým

súvisiacimi listinami, ktoré žalovaná pripojila až v rámci dovolacieho konania, dovolací súd odkazuje na ustanovenie § 435 a § 442 CSP, v zmysle ktorých dovolací súd neprihliada na nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany s tým, že je viazaný skutkovým stavom tak ako ho zistil odvolací súd.

36. Na podklade vyššie uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalovanej nie je podľa § 420 písm. f/ CSP prípustné.

37. Z vyššie uvedených dôvodov najvyšší súd odmietol dovolanie žalovanej podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP.

38. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

39. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.